

Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики»
Дніпропетровської обласної ради»

СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
кафедра оркестрових інструментів

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о
2 0 2 4

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Навчальна дисципліна «Фах» є обов'язковим компонентом циклу професійної та практичної підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр». Актуальність предмета визначається необхідністю оволодіння знаннями з питань музичного мистецтва для застосування їх у виконавській діяльності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою Дніпровської академії музики.

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності та здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові:

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Кількість кредитів ЄКТС – 13, курс – перший, другий; семестр I–IV, загальний обсяг – 390 годин, з них індивідуальних – 142 години, самостійних – 248 годин.

МЕТОЮ викладання навчальної дисципліни «Фах/виконавство» є підготовка до концертно-творчої діяльності в академічній культурно-мистецькій сфері, а також виховання у молодих музикантів найякісніших виконавських навичок.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ. Дисципліна «Фах/виконавство» вивчається на першому та другому курсах (I–IV семестри) та є важливим навчальним компонентом. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання з дисциплін «Фах/виконавство», «Бакалаврська (кваліфікаційна) робота». Дисципліна «Фах/виконавство» пов'язана з вивченням наступних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: «Клас ансамблю», «Сучасне виконавське мистецтво», «Підготовка магістерської (кваліфікаційної) роботи».

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Фах/виконавство» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Інформаційно-узагальнюючий метод, пояснювально-стимулюючий, збирання інформації, метод міжпредметних зв'язків, метод жанрової атрибуції, аналітичний метод.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Програмні вимоги до репертуару. В кожному семестрі здобувач повинен виконати програму з двох творів, один з яких – крупна форма, а другий – довільного жанрово-стильового наповнення. Рівень складності творів відповідає вимогам магістерського освітнього рівня. Протягом 2-х років навчання її загальний хронометраж збільшується за рахунок оновлення репертуару (введення нових творів та повторне виконання вивчених раніше).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. До контрольних заходів відносяться поточний та підсумковий контроль. **Поточний контроль** включає перевірку засвоєння музичного матеріалу згідно програмних вимог шляхом виконання самостійних та індивідуальних завдань. **Підсумковий контроль – атестаційний екзамен** наприкінці IV семестру – проводиться з метою оцінки результатів навчання в обсязі визначеного навчальною програмою матеріалу, і в встановлені навчальним планом терміни.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає самостійну роботу та роботу у колективі. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Берегова О. М. Комунікація в музичному виконавстві як культурологічна проблема. *Наук. вісн. нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського*. К., 2009. Вип. 84. С. 209–218.
2. Вечер Д. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практико-методичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. К., 2007. 20 с
3. Дорохін В. До проблеми артикулювання у музично-виконавському процесі. *Музична педагогіка та виконавство*. Вип. 3. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. С. 36–42 с.
4. Жуковська Т. І. Виконавська культура в добу інформаційного суспільства: трансформаційні процеси та особливості функціонування. *Трансформаційні процеси в освіті і культурі* : зб. матеріалів міжнар. наук.-творч. конф., Одеса, Київ, Варшава. К., 2013. С. 201–203.
5. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації: навч. Посібник. К.: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2002. 215 с.
6. Ніколаєвська Ю. В. Комунікативна стратегія як проблема інтерпретології // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. статей. / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; ред.-упоряд. Л. В. Шаповалова. Вип. 46. Харків: ХНУМ імені І.П. Котляревського, 2017. С. 94–110.
7. Ніколаєвська Ю. В. Аутентична виконавська стратегія та її сучасні трансформації // Аспекти історичного музикознавства. Харків. 2017. Вип. 10. С. 180–198.
8. Тимофєєва К. В. Порівняльний аналіз як метод інтерпретології (на прикладі фортепіанного виконавства) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2009. 18 с.
9. Чайка О. В. Національна характерність як семантична властивість виконавської інтерпретації : автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Муз. мистецтво / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2007. 20 с.
10. Апатський В.Н. Теоретичні основи гри на духових інструментах: автореф. дис. ... докт. мистецтвознавства: спец. 17.00.02 Театральне мистецтво / Київська державна консерваторія ім. П.І. Чайковського. К., 1993. 45 с.
11. Апатський В.М. Імпровізація в сучасному духовому виконавстві. *Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України* : [Зб. матеріал. Всеукр. наук.-практ. конф.]. Вип. 2. Рівне : Волинські обереги, 2007. С. 13–15.
12. Богданов В.О. Шляхи розвитку духового музичного мистецтва в Україні (від витоків до початку ХХ століття) : автореф. дис. ... докт. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2008. 32 с.
13. Богданов В.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ століття. Т. 1. Харків : Сілічева С.О., 2013. 384 с.

14. Буркацький З.П. Особистісно орієнтований підхід до віртуозності кларнетиста : [Навч. посібник]. Одеса : Друкарський дім, 2010. 166 с.
15. Громченко В. В. Духове соло в європейській академічній композиторській та виконавській творчості ХХ – початку ХХІ ст. (тенденції розвитку, специфіка, систематика). Київ-Дніпро: ЛІРА, 2020. 304 с.
16. Карп'як А.Я. Концепційні засади художнього мислення сучасного флейтиста : [Монографія]. Львів : Наукове товариство ім. Т.Г. Шевченка, 2013. 378 с.

Додаткова

1. Буркацький З. Про розвиток пальцевої техніки кларнетиста. *Музичне виконавство*. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 3. К., 1999. С. 44–53.
2. Вовк Р.А. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2004. 204 с.
3. Гишка І. Базінг: історія та генезис (до питання методики навчання гри на мідних духових інструментах). *Музичне виконавство*. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 18. К., 2001. С. 282–289.
4. Давидов М. Теорія формування виконавської майстерності в працях українських дослідників. *Музичне виконавство*. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 3. К., 1999. С. 7–22.
5. Посвалюк В.Т. Історія виконавства на трубі. Київська школа (друга половина ХІХ–ХХ століття) : [Навчальний посібник]. К. : КНУКіМ, 2005. 158 с.
6. Посвалюк В.Т. Труба в епоху бароко. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Вип. 83. К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2009. С. 12–20.
7. Посвалюк К.В. Творча діяльність Миколи Бердієва у контексті розвитку виконавства на трубі в Україні (1940–1980-ті роки) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2016. 19 с.

Інформаційні ресурси

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, нотний фонд бібліотеки Дніпровської академії музики, Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека URL: www.libr.dp.ua
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека. URL: www.libr.dp.ua.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронні ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
4. Україніка наукова: національна реферативна база. URL: <https://ube.nlu.org.ua/>
5. Index Copernicus. URL: <http://journals.indexcopernicus.com/>
6. Scopus: база даних. URL: <https://www.scopus.com/>
7. Web of Science: база даних. URL: <https://web.archive.org/>
8. Біографії та ноти українських композиторів. URL: <http://ukrnotes.in.ua/index.php>.
9. Вікімедія Україна. URL: <https://bit.ly/3GNRg9v>

10. Державна науково-педагогічна бібліотека України
ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/.
11. Український архів класичної музики. URL: <https://classical.suspilne.media/>.
12. Royal Holloway's digital repository URL: <http://digirep.rhul.ac.uk> .